

УДК342.25:342.34:352

Ю. В. Камардіна
М. О. Демченко

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ЮРИДИЧНОЇ ПРИРОДИ ТА ПРОБЛЕМАТИКА ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ

Дивлячись на реалії соціальної дійсності відчувається чітка потреба та необхідність у розвитку та донесення до відома максимальної більшості громадськості про функціонування інституту самоорганізації населення.

У сьогоденні часи надзвичай актуально торкатися та заглиблюватися у дослід та аналіз, по-перше, самого юридичного змісту та природи поданого інституту, а, по-друге, чітко виокремлювати проблемні питання його діяльності, адже орган самоорганізації населення сміливо можна назвати одним із найбільш наближених до людських та громадських соціально-побутових інтересів із числа усіх суб'єктів місцевого самоврядування. З точки зору цієї парадигми він грає роль прямого та безумовного посередника між органами державної влади, а також місцевого самоврядування та відповідно самим народом.

Саме тому, точне та конкретне визначення і розуміння посталих проблем у здійсненні своїх безпосередніх функцій інституту самоорганізації населення вже слугує першим кроком до трудомісткого шляху вирішення посталих дилем та покращення загального стану локальної, місцевої демократії.

На перешкоджання прецедентам подальшого існування та еволюціонування факторів, що негативно впливають на процеси самоорганізації населення повинно бути направлена сукупність соціально-правових методів регулювання, залучення активної ролі держави стосовно вирішення цього питання, підвищення суспільних рухів, сприяння більш підприємливому запровадженню активістських явищ, їх заохочення та стимулювання, залучення спонсорських та наділених, владними повноваженнями юридичних осіб.

Ключові слова: *місцеве самоврядування, органи самоорганізації населення, комітети, представництво, громадськість.*

DOI 10.34079/2226-3047-2022-12-23-24-148-156

Постановка проблеми. На сьогоднішній день питання оцінки та розвитку перспектив органів самоорганізації населення є маловідомим. Основною причиною загальмованому становищу справ є відсутність у державної влади достатньої мотивації до впровадження широкої та однаково якісної системи органів самоорганізації населення. Єдиним безпосереднім джерелом регулювання діяльності таких органів слугує Закон України «Про органи самоорганізації населення», який було прийнято Леонідом Кучмою у 2001 році не цілеспрямовано, а в рамках впровадження чергової хартії про співпрацю України з Європейським Союзом. На жаль, аналізуючи теперішнє становище, формується думка, що державні службовці та відповідні структури засувають цей законодавчий акт на задній план, на нього не робиться необхідних посилань, не акцентується увага, що приводить до геть не позитивних наслідків – значна кількість населення буквально не володіють достатньою інформацією та є необізнаними.

З цього випливає, що важливість існування таких суспільно-правових структур та висвітлення їх відповідних проблем визначається через їх користь та вигоду для різнопланових прошарків суспільства.

Досить важко оцінити усю важкість та незворотність наслідків для суспільного життя у разі зникнення цієї ланки. Уявно, це цілком логічно може призвести до втрати усіх зворотних зв'язків між громадянами та державною владою, остання ризикує взаємодіяти виключно із своїми похідними структурами, без участі та залучення народних мас, що у подальшому рахунку призведе до розкрадання бюджетних коштів, надання неякісних послуг, кризи територіальних громад та подальшому занепаду інституту локальної демократії.

Саме тому, не вирішення та відкладання гостро посталих проблем через певні часові відрізки призведуть до аналогічних ситуацій, які подалі під впливом різноманітних негативних суспільних факторів трансформуються до справжніх криз.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На дослідження основних питань історії зародження та становлення, діяльності та функціонування органів самоорганізації населення спрямовано достатня велика база наукових робіт, як вітчизняних, так і закордонних вчених-юристів та теоретиків права, серед них: А. А. Лукошенко, О. С. Орловський, А. С. Крупнік, Г. О. Антіпін, В. М. Михалкевич, А. Зерняк, О. К. Конєва, О. Г. Остапенко, В. Д. Бондаренко, В. І. Брудний та інші.

Звертаючись до питання стосовно генезису та градації інституту самоорганізації населення крім набутих науково-правових концепцій та досліджень немаловажну позицію займають нормативно-правові акти радянських часів, що саме текстуально заклали юридичний фундамент цього громадського явища.

Мета статті. Центром зосередження уваги є визначення юридичної природи органів, зокрема комітетів самоорганізації населення, проблематика здійснення їх діяльності, оцінка перспектив вирішення поставлених проблемних питань, ілюстрація прогнозів та їх впливу на загально правову картину функціонування місцевого самоврядування при подальшій їх невирішеності.

Більш практичною метою дослідження слугує проведення огляду «зсередини» на внутрішню природу та структуру інституту самоорганізації населення, визначення основ його діяльності, визначення основних його недоліків та прогалин, також проведення порівняльно-правового аналізу функціонування таких органів з такої парадигми: «Як це повинно бути?» та «Як це є насправді?».

Виклад основного матеріалу. Після розпаду СРСР, Україна почала свій прогресивний розвиток як суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава, у зв'язку з чим постала проблема у кардинальних та радикальних перетвореннях державності та будівництва нової міцної правової системи, яка поступово з плином конкретних соціально-економічних реформ буде відходити від усталених та закоренілих принципів соціалізму та стандартів Радянського Союзу.

Яскраво предстала необхідність у формуванні та запровадження у життя нових інститутів та інших правових конструкцій, що будуть якісно врегульовувати видозмінені соціально-правові відносини. Але, не дивлячись на швидкоплинність часу перед державою і наразі постає потреба у запровадженні заходів модернізації та реорганізації інституту місцевого самоврядування, його удосконалення та ще якісніше пристосування до дійсних соціальних реалій з метою покращення та підвищення суспільно-економічного положення, добробуту народу та його соціальної довіри.

З моменту проголошення себе незалежною, Україна умовно поставила ряд проблемних питань, необхідних до вирішення, серед них центральну позицію посідає саме місцеве самоврядування.

Торкаючись конкретно теми, обраної для дослідження, то інститут самоорганізації населення є доволі «молодим» та до останнього не розвиненим серед суспільно-правових запроваджень. Хоча факт існування таких органів підтверджується існуванням ще за радянських часів, нормативно-правова база регулювання даного типу відносин «змушує» бажати кращого.

Звернувшись до офіційної, законодавчо закріпленої термінології поняття «органу самоорганізації населення» визначаємо, що він є прямим представником законних інтересів жителів, які на легальних підставах проживають на території села, селищ, міста або його частин, формування якого здійснюється шляхом ініціювання його створення та вільного вибору його членів (Про органи самоорганізації населення: закон від 15.08.2021).

Слід зазначити, що подальший розвиток та градація інституту самоорганізації населення слугує ще більшій громадській єдності із державними утвореннями і структурами, адже з погляду цієї парадигми саме ці органи є своєрідним посередником та народним «зв'язувачем».

Доволі переконаливою є думка, що сучасні органи самоврядування населення буквально являють собою новітню форму та зразок самоуправління громадян, є специфічним продовженням та втіленням у суспільне життя інституту локальної демократії, що більш ніж за все інше наближені до громадської думки та покликанні запроваджувати, задовольняти та захищати людські інтереси.

Орган самоорганізації населення фактично являє собою один із ефективно діючих механізмів на нижчому рівні міської влади, функціонування якого включає у собі виконання та надання різнопланових послуг: прийом та консультування громадян; видання актів, необхідних для повноправного вступу у цивільно-правові відносини (акти фактичного проживання, акти пічного опалення, акти матеріально-побутового обслуговування); взаємодія із депутатами Верховної Ради України: сумісні прийоми та заслуховування громадян; виїзні прийоми жильців колективно із керівниками комунальних структур; участь у нарадах з районними адміністраціями, міською радою; проведення семінарів, тренінгів; реалізація проектів стосовно благоустрою міста, району, вулиць; надання допомоги потребуючим малозабезпеченим, незаможним родинам.

Орган самоорганізації населення та підзвітні йому суб'єкти місцевого самоврядування задля представництва та забезпечення суспільних потреб тісно взаємодіють з усіма державними структурними підрозділами: Міністерством соціальної політики України, Територіальними центрами комплектування та соціальної підтримки, Пенсійним фондом України, службами у справах дітей, центрами соціальних служб для молоді, Національною поліцією України.

Слід зазначити, що істотний упор у здійсненні практичної діяльності акцентується саме на соціальні групи жильців: самотні, малозабезпечені пенсіонери, інваліди, багатодітні родини, матері-одиначки, діти-сироти та ін.

Специфічною направленістю органів самоорганізації населення є співробітництво із правоохоронними органами та службами, Національною поліцією України, у вигляді надання консультативної допомоги, проведенні сумісних прийомів громадян з дільничним поліцією, колективних рейдів до амністованим або достроково звільненим громадянам, стосовно охорони правопорядку, а також допомога правоохоронцям при запровадженні та проведенні запобіжних і виховних заходів та процедур стосовно профілактики кримінальних правопорушень, а також при введенні антикорупційних операцій.

Цілком очевидним є те, що діяльність органів самоорганізації населення ґрунтується та виходить саме із положень національного законодавства. Даний вид суспільно-правових відносин за своєю юридичною природою виключає можливість врегулювання нормами міжнародного законодавства через неоднаковість вирішальних

факторів та категорій, по типу форм державного устрою, правління, правового режиму, систем, методів регулювання відносин та у кінцевому рахунку законодавство більшості країн Європи відповідає стандартам та зразкам Європейського Союзу.

Безперечно це можна виділити як специфічний недолік правового урегулювання інституту самоорганізації населення, адже усі ці фактори унеможливають проведення імплементації інтернаціональних норм як одне із джерел регулювання відносин у сфері самоорганізації населення. У цьому випадку доречним буде проведення порівняльних процедур, виявлення аналогій, а також використання закордонного досвіду у здійсненні право регулятивної діяльності.

Переконливим доводом на підтримку вищезгаданих слів слугує, до прикладу, аналіз форм місцевих органів самоорганізації народу держави із такими ж самим демократичними усталеннями та цінностями, як Сполучених Штатів Америки. Їх законодавче регулювання не передбачає собою єдиного та якісно функціонуючого апарату участі громадян у суспільно-правовому житті держави на місцевому рівні. Здебільшого це здійснюється завдяки спеціально створеним благодійним інститутам, трестам, асоціаціям, які не мають статусу юридичної особи та відповідно певної організаційно-правової форми.

Беручи до уваги, країни пострадянського простору, такі як: Білорусь, Казахстан, Естонію, а також звернувшись до моментів законодавчого регулювання інституту самоорганізації у Польщі, то можна побачити аналогічну та споріднену до України правову ілюстрацію: органи самоорганізації населення є складовою механізму місцевого самоврядування, та являють собою утворення, що цілком та повністю направлені на забезпечення та захист громадських інтересів; надання соціальних, культурних, побутових та ін. послуг; розробку, планування та реалізацію соціально-економічних, культурно-освітницьких програм, підвищення рівня зацікавленості громадян у поліпшенні суспільного становища, та у кінцевому рахунку забезпечення сталого взаємозв'язку та взаємозалежності між громадськістю та органами державної влади і місцевого самоврядування, та таким чином зміцнення та укорінення інституту локальної демократії.

Проведений порівняно-правовий аналіз та аналітичне аналізування теперішнього стану закордонних позицій стає надзвичайно корисними при дослідженні стану джерел регулювання досліджуваного суспільного явища.

Таким чином, до нормативно-правової бази регулювання сфери дії, функцій та повноважень органів самоорганізації населення належать: Конституція України, Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закон України «Про органи самоорганізації населення», акти Президента України, акти органів виконавчої влади та ін. уповноважених державних органів, рішень міської ради та її виконавчого комітету, розпоряджень міського голови, рішень зборів (конференції) мешканців, а також Положення органу самоорганізації населення. Серед актів міжнародно-правового закріплення найяскравіше місце займає Європейська Хартія місцевого самоврядування, що була прийнята 15 жовтня 1985 року Радою Європи та що у свою чергу побудована на загальних положеннях та основних засадах магдебурзького права.

Переходячи до основного питання другої частини дослідження, а саме до практично набутих проблем та недоліків системи органів самоорганізації населення, то в процесі проведення аналізуючих процедур були виділені наступні:

1. Проблема законодавчого регулювання діяльності органів самоорганізації населення.

Аналізуючи та досліджуючи «зсередини» нормативно-правову базу регулювання інституту самоорганізації населення напрошується цілком елементарний та логічний висновок – недостатня кількість актів законодавчого закріплення та незначна

чисельність ратифікованих Верховною Радою України міжнародних договорів, щоб своєю загальнообов'язковістю розширили сферу регламентації.

За своєю юридичною природою діяльність органів самоорганізації населення піддавались державному управлінню ще за радянських часів за допомогою всіляких актів та положень УРСР. Детально це питання було вивчено Н. В. Мішиною у монографії «Органи самоорганізації населення: минуле, сучасне, перспективи» (Мішина, 2008).

Однозначно, актуальні та чинні законодавчі акти з питання функціонування таких органів за своєю юридичною наповненістю та змістом перевищує усі попередні, але, на жаль, не вичерпує у собі усю необхідну нормативно-правову базу, у наслідку чого такі суспільно-правові відносини і на сьогоднішній стан залишаються не достатньо врегульованими.

До практичного типу таких проблем можна віднести зокрема: труднощі стосовно застосування можливостей та ресурсних забезпечень органів самоорганізації населення задля утворення правоздатних громад, через не наявність у Законі України «Про органи самоорганізації населення» чітких положень щодо функціонування апарату та процедурних етапів, що у кінцевому підсумку тягне за собою неповне та неправильне розуміння і тлумачення окремих частин або статей.

Проблемним питанням постає також положення щодо переобрання органів самоорганізації населення за скінченням строку повноважень дієвої місцевої ради. Посадові особи вищезгаданих рад, трактують цю вимогу не як переформування суб'єктного складу органу, а як його поновлену перереєстрацію, що зовсім не відповідає початковій задумці законодавця.

Практичними проблемами постають також такі, як: утруднений та неодноскладний процес формування та створення органів самоорганізації; нестача методів та способів розмежування повноважень його посадових органів відповідно до рівня кожного з них; недостатній рівень узгодженості та відповідності органів в межах однієї сфери дії; капітальна фінансова залежність від органів місцевого самоврядування (місцевих рад); недостатність якісної регламентації стосовно господарської некомерційної діяльності органів самоорганізації населення та багато інших.

Вищезгадані проблемні та суперечливі моменти дійсно існують у практичному функціонуванні таких органів та пов'язані саме із неоднозначним толкуванням та дискусійним характером Закону України «Про самоорганізації населення».

2. Повний фінансовий контроль з боку держави, відсутність фінансової свободи органів самоорганізації населення.

Загальновідомо, що органи самоорганізації населення – вуличні, районні, місцеві комітети у більшій своїй мірі зареєстровані та здійснюють свою діяльність як юридичні особи публічного права, відповідно отримуючи статус неприбуткової організації.

Фінансування таких органів, згідно зі статтею 16 Закону України «Про органи самоорганізації населення» здійснюється за рахунок місцевого бюджету, які надаються відповідно сільською, селищною, міською, районною у місті радою для здійснення органом самоорганізації населення, визначених законодавством та положенням, його повноважень (Закон України № 2625-III, 2001). Крім того, законодавець також не виключає можливості фінансування за рахунок добровільних внесків фізичних або юридичних осіб.

Безумовно з точки зору практичності та гарантування фінансової сталості це явище на перший погляд здається позитивним, але все ж таки існує значний недолік: таке становище цілком та повністю обмежує своєрідну «свободу» органів самоорганізації населення.

Як вже вказувалось раніше, вони є найбільш приближеними до громадськості, є «представниками» простого народу на локальному, місцевому рівні, саме тому вони, як

ні єдиний державний орган та його структура, краще за усіх обізнані у потребах та рівні необхідності запровадження тих чи інших соціально-правових заходів та явищ.

У ч. 9 ст. 9 Європейської Хартії, що також входить до основних джерел регулювання інституту самоорганізації населення, міститься таке положення: «Фінансові системи, які складають підґрунтя ресурсів органів місцевого самоврядування, мають достатньо диверсифікований і гнучкий характер і повинні забезпечувати можливість приводити наявні ресурси, наскільки це практично можливо, у відповідність до реального зростання вартості виконуваних ними завдань» (Рада Європи, 1985).

Це положення не відповідає у повній мірі суспільним реаліями, адже як було згадано вище, органи самоорганізації населення існують виключно за рахунок місцевих бюджетів.

Не дивлячись на таке положення справ слід виділити і позитивний момент: дуже якісно та ефективно опрацьована проблема стосовно направленості витрачуваних коштів, адже органи самоорганізації населення, створенні як юридична неприбуткова особа, діє на підставі свого Положення, в якому чітко визначенні напрями, що потребують грошових затрат. Якщо компетентними органами буде визначено, відходження від установленого Положення або плану, це послугує предметом уваги та інтересу податкової служби, внаслідок чого орган моментально втратить статус неприбутковості.

3. Наступна проблема функціонування органів самоорганізації населення має територіальний характер.

Аналізуючи характер соціальної дійсності із практичної сторони, було встановлено, що запровадження цілісної та ефективно системи самоорганізації населення має проблеми з приводу рівномірного територіального розподілу, а також деяких організаційних моментах.

Як регламентовано законодавством, а саме ч. 1 ст. 7 Закону України «Про органи самоорганізації населення»: Орган самоорганізації населення створюється за територіальною ознакою, у межах конкретного міста, району, селища, села та т. д. (Про органи самоорганізації населення, 2021). Але, сьогочасний стан, на жаль, декларує у деякій мірі зворотний бік цієї загальнообов'язкової норми: населенні пункти України характеризуються та визначаються дуже різноплановим та неоднаковим рівнем розвитку та запровадження інституту самоорганізації населення.

За головною причиною, це проблемне питання існує через відносну новизну та неусталеність ще у правовому та громадському житті такої соціальної структури, як самоорганізація населення, адже ще на момент запровадження і проведення муніципальної реформи теоретиками права було зафіксовано, що саме укорінення цього інституту у суспільно-правове життя населення зіткнеться із істотною чисельністю труднощів та ускладнень.

На даний момент через сукупність різноманітних негативних соціально-економічних та правових явищ таких, як: нормативна неузгодженість, зростання корупційних маніпуляцій, невідповідність у достатній мірі потребам громадськості та багато інших, розвиток системи місцевого самоврядування не досяг ще свого «апогею» та знаходиться на активній стадії свого удосконалення.

Частково це може пояснити такий рівень розвитку інституту самоорганізації населення та впливаючих звідси проблем. Неможливість забезпечення населення такими органами призводить до порушення та контрадикції такого принципу, як повсюдність місцевого самоврядування, тобто фактична чисельність органів самоорганізації населення предметно не може у повній мірі задовольнити інтереси людей саме через не відповідність кількісній цифрі усіх населених пунктів.

На даний момент, відсутність територіального забезпечення органів самоорганізації населення та відсутність їх підтримки з боку держави, періодами гостро постає серед населення, але у кінцевому підсумку не зазнає свого критичного рівня та при сукупності логічних і послідовних перетвореннях піддаються вирішенню.

4. Проблематичність здійснення діяльності органами самоорганізації населення через низький рівень зацікавленості та заохочення серед громадян.

Ця проблема визначається не менш актуальним характером, порівняно з вищезгаданими, адже основна направленість таких суспільно-правових структур – це забезпечення комфортного, чистого, безпечного та сталого життєвого рівня для усіх соціальних прошарків населення; захист громадських інтересів; контроль та нагляд за діяльністю комунальних служб та у кінцевому підсумку, усіма зусиллями громадян – це вплив на державну владу.

Дивлячись на таку різнопланову діяльність, цілком логічно, що органи самоорганізації населення не завжди у змозі повністю врегулювати та приділити уваги тим чи іншим суспільним відносинам, віднесеним до їх компетенції. Тому, у цьому випадку в нагоді стають саме активістські рухи, допомога, бажаних покращення та позитивних перетворень, громадян, волонтерських організацій та т. д. З мотивів поширення таких настроїв серед громадськості створюються, спеціально уповноваженими на це органами, різноманітні утворення, найвідомішою серед таких є Асоціація сприяння самоорганізації населення.

Значним недоліком є відсутність законодавчого регулювання активістського руху та будь-якої вказівки на це у Законі України «Про органи самоорганізації населення», що призводить до зовсім не позитивних явищ: на даний момент спостерігається доволі низький рівень залучення до процесу самоорганізації активістів. Частіш за все, таке положення справ, є наслідком відсутності державної підтримки цим процесам, недостатня увага органів місцевого самоврядування, критично малі розміри винагороди за виконувани роботи або відсутність її загалом.

Теперішній стан поданої проблеми, безумовно негативно впливає загалом на відносини між населенням та державою, адже саме таким шляхом громадськість отримує безпосередню можливість налагодження та покращення діалогу та соціальних стосунків з органами місцевого самоврядування, а також розвитку локальної демократії та інституту правової довіри.

Таким чином, детально проаналізувавши результати досліджень та конкретизувавши найяскравіші посталі проблеми у здійсненні діяльності органів самоорганізації населення, а також беручи до уваги ставлення та відповідні позиції держави, усуненням проблематичних питань та подальшим розвитком й усталенням інституту локальної демократії, можуть передувати впровадження таких дій:

– Повний перегляд, модернізація та розширення нормативно-правової бази з регулювання діяльності органів самоорганізації населення. Це положення включає у себе також такі дії, як: ліквідація юридичних колізій, суперечок, внесення необхідних роз'яснень та уточнень до певних частин або статтею Закону.

– Врахування до уваги та перейняття досвіду закордонних держав, що мають аналогічну, подібну до України систему державного управління.

– Підняття на державному рівні питання щодо надходження основних фінансів із місцевих рад. Наполягання на більшій фінансовій самостійності.

– Збільшення чисельної кількості органів самоорганізації населення та їх рівномірний розподіл в межах усієї, законодавчо визнаної, території України.

– Законодавча регламентація та удосконалення процесу залучення мешканців громад до реалізації та здійснення політики місцевого рівня.

– Законодавче визнання та внесення відповідних положень до Закону України «Про органи самоорганізації населення» стосовно правового статусу активістів, порядку їх заохочення та винагороди.

– Проведення заходів стосовно підняття рівня заохочення, зацікавлення та активності громадян.

– Подальший розвиток інститутів громадської правосвідомості та обізнаності суспільства, підняття рівня місцевої демократії.

– Підтримка процесів подальшої реалізації відносин соціального партнерства між місцевими радами та громадянами при прийнятті рішень місцевого значення.

Висновки. Сьогочасний стан розвитку та функціонування інституту самоорганізації населення в Україні, на жаль, свідчить про те, що держава приділяє не достатнього рівня уваги його законодавчому регулюванню. Аналізуючи актуальні показники важливості та концептуальності таких органів, вражає рівень їх об'єктивної суттєвості та засадницьких установок. Органи самоорганізації населення є нічим іншим, як голосом народу на найнижчому місцевому рівні. Хоча з цього приводу можна проводити багаточасову дискусію, але це є однією із найвідповідальніших перед громадськістю уповноваженою структурою, адже вона покликана на закладення «із самого низу» фундаменту інститутів локальної демократії, громадської правосвідомості та добробуту народу.

Доволі спірним є питання: «Чи повинні зміни бути кардинальними? Або перевагу слід віддати більш поступовим, але надійним соціальним перетворенням?» На ці питання немає більш однозначної відповіді, але з позиції перетворень, удосконалень та усунення проблемних питань стосовно діяльності органів самоорганізації населення, безумовно досягнення швидких та позитивних результатів неможливо. Державі передусє доволі довгий та кропіткий шлях до закладення міцних стосунків за принципом держава – народ, та що є не менш важливим – добудова цільної системи самоорганізації населення, подальшого розвитку її відповідних громадських рухів та залучень.

Безсумнівно, органи самоорганізації населення – це показник близькості громадськості до державної влади, тому питання його подальшого розвитку повинно бути одним із першорядних державних курсів.

Бібліографічний список

Закон України *Про органи самоорганізації населення* № 2625-III, 2001. Відомості Верховної Ради України, 48. ст. 254.

Мішина, Н. В., 2008. *Органи самоорганізації населення: минуле, сучасне, перспективи*. Одеса: ОРІДУ НАДУ.

Рада Європи, 1985. Європейська хартія місцевого самоврядування. *Верховна Рада України* [онлайн] Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text>.

References

Zakon Ukrainy Pro orhany samoorhanizatsii naseleння № 2625-III [Law of Ukraine On Bodies of Self-Organization of the Population No. 2625-III], 2001. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 48. st.254 (in Ukrainian)..

Mishina, N. V., 2008. *Orhanizatsiyi samoorhanizatsiyi naseleння: mynule, suchasne, perspektyvy* [Organs of self-organization of the population: past, present, perspectives]. Odessa: ORIPA (in Ukrainian).

Rada Yevropy, 1985. Yevropeiska khartiia mistsevoho samovriaduvannia [European Charter of Local Self-Government]. *Verkhovna Rada Ukrainy* [onlain] Available at : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text> (in Ukrainian).

Стаття надійшла до редакції 24.12.2022

**Kamardina Y.
Demchenko M.**

**CERTAIN ASPECTS OF THE LEGAL NATURE AND PROBLEMS OF THE
ACTIVITIES OF POPULATION SELF-ORGANIZATION BODIES**

Looking at the realities of social reality, there is a clear need and necessity for development and informing the maximum majority of the public about the functioning of the institution of self-organization of the population. In today's times, it is extremely important to touch upon and delve into research and analysis, firstly, of the very legal content and nature of the given institution, and, secondly, to clearly identify the problematic issues of its activity, because the body of self-organization of the population can safely be called one of the closest to human and public social and domestic interests of local self-government subjects. From the point of view of this paradigm, he plays the role of a direct and unconditional intermediary between state authorities, as well as local self-government and, accordingly, the people themselves. That is why the precise and concrete definition and understanding of the problems that have arisen in the implementation of its direct functions of the institution of self-organization of the population already serves as the first step towards the time-consuming way of solving the dilemmas that have arisen and improving the general state of local, local democracy. A set of socio-legal regulation methods should be aimed at preventing the precedents of the further existence and evolution of factors that negatively affect the processes of self-organization of the population, involving the active role of the state in solving this issue, increasing social movements, promoting the more enterprising introduction of activist phenomena, their encouragement and stimulation, involvement of sponsoring and empowered legal entities.

Keywords: *local self-government, bodies of self-organization of the population, committees, representation, public.*